

Tisk a informace

Soudní dvůr Evropské unie
TISKOVÁ ZPRÁVA č. 125/10
V Lucemburku dne 22. prosince 2010

Rozsudek ve věci C-208/09
Ilonka Sayn-Wittgenstein v. Landeshauptmann von Wien

Členský stát může odmítnout uznat příjmení státního příslušníka, které obsahuje šlechtický titul, tak jak bylo nabyto v jiném členském státě, z důvodů souvisejících s veřejným pořádkem

Evropská unie zajišťuje dodržování zásady rovnosti občanů, jejímž provedením je rakouský zákon o zrušení šlechtictví.

Ilonka Sayn-Wittgenstein, rakouská občanka s bydlištěm v Německu, nabyla v návaznosti na své osvojení v roce 1991 německým občanem Lotharem Fürst von Sayn-Wittgenstein jako rodné příjmení jméno posledně uvedeného s jeho šlechtickým titulem ve formě Fürstin von Sayn-Wittgenstein („kněžna von Sayn-Wittgenstein“). V Německu jí byl na toto jméno vystaven řidičský průkaz a ona sama založila společnost s takovým názvem. Rakouské orgány provedly zápis tohoto nového jména do rakouské matriky. Rovněž jí na jméno Ilonka Fürstin von Sayn-Wittgenstein obnovily a vydaly cestovní pas i osvědčení o státní příslušnosti.

Verfassungsgerichtshof (rakouský Ústavní soud) nicméně v roce 2003 v podobné věci rozhodl, že zákon o zrušení šlechtictví z roku 1919 – mající sílu ústavního zákona a provádějící zásadu rovnosti – brání rakouskému občanovi v nabytí jména obsahujícího šlechtický titul na základě osvojení německým občanem, který takový šlechtický titul používá legálně jako zakládající prvek svého jména. Matriční úředník ve Vídni byl v návaznosti na uvedený rozsudek toho názoru, že rodný list vydaný Ilonce Fürstin von Sayn-Wittgenstein po jejím osvojení byl nesprávný, a v důsledku toho opravil zápis jména v matrice na „Sayn-Wittgenstein“.

Ilonka Sayn-Wittgenstein před Verwaltungsgerichtshof (rakouský Nejvyšší správní soud) uvedla, že neuznání účinků jejího osvojení na její jméno představuje překážku její svobodě pohybu – jelikož je nucena používat dvě odlišná jména ve dvou členských státech – jakož i zásah do práva na respektování rodinného života z důvodu změny jejího jména, které trvale používala patnáct let.

V tomto kontextu se rakouský soud táže Soudního dvora, zda zásada volného pohybu a pobytu občanů Unie rakouským orgánům umožňuje, aby odmítly uznat všechny prvky příjmení rakouského státního příslušníka, tak jak bylo určeno v Německu, kde má uvedený státní příslušník bydliště, z důvodu, že uvedené příjmení obsahuje šlechtický titul, který rakouské ústavní právo nepřipouští.

Soudní dvůr nejprve připomněl, že i když pravidla upravující příjmení a šlechtické tituly spadají do pravomoci členských států, musí nicméně tyto státy respektovat právo Unie. Příjmení je tak základním prvkem totožnosti osoby a jejího soukromého života, jejichž ochrana je zakotvena jak Listinou základních práv Evropské unie, tak Evropskou úmluvou o ochraně lidských práv a základních svobod.

Soudní dvůr již prohlásil¹, že kdykoliv se jméno použité v konkrétní situaci neshoduje se jménem uvedeným v dokladu totožnosti dané osoby, nebo není-li jméno uvedené ve dvou dokumentech předložených společně totožné, může takový rozdíl v příjmení vyvolat pochybnosti ohledně totožnosti této osoby i o pravosti předložených dokumentů nebo pravdivosti údajů. Pouhé

¹ Rozsudek ze dne 14. října 2008, Grunkin a Paul, C-353/06 (viz rovněž [tiskovou zprávu](#)).

konkrétní riziko, že bude nutné rozptýlit veškeré pochybnosti ohledně totožnosti vlastní osoby představuje překážku svobodě pohybu.

Nicméně taková překážka může být odůvodněna, pokud je založena na objektivních důvodech a je přiměřená cíli, který je legitimně sledován vnitrostátním právem.

Soudní dvůr v tomto ohledu připomíná, že Unie ctí národní identitu svých členských států, jejíž součástí je rovněž republikánské státní zřízení. Připouští tak, že v kontextu rakouských ústavních dějin může být zákon o zrušení šlechtictví považován za odůvodnění založené na důvodech veřejného pořádku, a v důsledku toho může být poměřován s právem na svobodu pohybu, jež je přiznáno právem Unie.

Tento pojem „veřejný pořádek“ má odůvodnit odchylku od základní svobody, a proto musí být chápán restriktivně a nemůže být určován jednostranně každým členským státem bez kontroly ze strany orgánů Evropské unie. To však nemění nic na tom, že zvláštní okolnosti, které mohou odůvodnit použití institutu veřejného pořádku, se mohou lišit členský stát od členského státu a v čase. Příslušné vnitrostátní orgány tak mají určitý prostor pro uvážení v mezích stanovených Smlouvou.

Pokud jde o Rakousko, ukazuje se že zákon o zrušení šlechtictví představuje provedení obecnější zásady rovnosti všech rakouských občanů před zákonem, tedy zásady, o jejíž dodržování jakožto obecné právní zásady usiluje i právní řád Unie.

Opatření omezující základní svobodu mohou být odůvodněna důvody veřejného pořádku jen tehdy, pokud jsou nezbytná pro ochranu zájmů, které mají zaručit, a pokud, pokud tyto cíle nemohou být dosaženy méně omezujícími opatřeními.

Podle Soudního dvora není nepřiměřené, aby členský stát usiloval o uskutečnění cíle zachování zásady rovnosti tak, že svým státním příslušníkům zakáže veškeré nabývání, držení nebo používání šlechtických titulů nebo šlechtických prvků, které by mohly vést k přesvědčení, že nositel takového jména je držitelem takové výsady.

Soudní dvůr v důsledku toho odpověděl tak, že odmítnutí orgánů členského státu uznat všechny prvky příjmení jednoho ze svých státních příslušníků, tak jak bylo určeno ve druhém členském státě při jeho osvojení v dospělém věku státním příslušníkem tohoto druhého členského státu, pokud uvedené příjmení obsahuje šlechtický titul, který v prvně uvedeném členském státě není přípustný na základě jeho ústavního práva, nemůže být považováno za neodůvodněný zásah do svobody pohybu a pobytu občanů Unie.

UPOZORNĚNÍ: Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce umožňuje soudům členských států, aby v rámci sporu, který projednávají, položily Soudnímu dvoru otázky týkající se výkladu práva práva Unie nebo platnosti aktu Unie. Soudní dvůr nerozhoduje ve sporu před vnitrostátním soudem. Vnitrostátní soud musí věc rozhodnout v souladu s rozhodnutím Soudního dvora. Toto rozhodnutí je stejně tak závazné pro ostatní vnitrostátní soudy, které případně budou projednávat totožný problém.

Neoficiální dokument pro potřeby sdělovacích prostředků, který nezavazuje Soudní dvůr.

[Úplné znění](#) rozsudku se zveřejňuje na internetové stránce CURIA v den vyhlášení.

Kontaktní osoba pro tisk: Balázs Lehoczki ☎ (+352) 4303 5499